

Pyhännän
kuntastrategia
2017 - 2021

Johdanto	3
Pyhätä	3
Kuntalaki ja kuntastrategia	4
Lähtökohdat	5
SWOT	6
Arvot	7
Visio	8
Strategiset painopisteet ja toimenpiteet	9
Vahva ja monipuolinen elinkeinoelämä	10
Vastuullinen kasvu	12
Viihtyvyys ja hyvinvointi	13
Yhteenveto	15
Palvelujen järjestäminen	16
Peruspalvelut	17
Strategian toteutus ja seuranta	18
Mittarit	19
Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet	21
Tarkentavat ohjelmat	21

Johdanto

Tässä dokumentissa esitellään Pyhännän kuntastrategia vuosille 2017-2021. Strategia luo suuntaviivat kunnan kehittämiseksi ja ohjaa voimavarojen suuntaamista kunnallisessa päätöksenteossa. Vision mukaisesti Pyhäntä suhtautuu tulevaisuuteen avoimin mielin, itsenäisenä ja elinvoimaisuuttaan kasvattavana kuntana.

Strategiatyöhön on tavalla tai toisella osallistunut suuri joukko pyhäntäläisiä. Äänensä ovat saaneet kuuluviin yrittäjät, viranhaltijat, luottamushenkilöt ja tietysti kuntalaiset. Kyselyt ja työpajat ovat sujuneet rakentavassa ja innostavassa ilmapiirissä, ja jo strategiaprosessin läpivienti sinällään on aktivoinut monia pohtimaan keinoja oman kunnan kehittämiseen. Ulkopuolisena fasilitaattorina strategiatyössä on toiminut pensofabriko.

Pyhäntä

Pyhäntä on asukaslukuun suhteutettuna Suomen teollistunein kunta. Kunnassa on pitkät perinteet aktiivisesta elinkeinoelämän kehittämisestä yrittäjyyttä ja työllisyyttä tukien.

Kunnassa asuu n. 1600 ihmistä ja nuorten osuus väestöstä on suurempi kuin maassa keskimäärin. Aiemman strategian keskeisenä tavoitteena ollut asukasluvun laskun pysäyttäminen näyttää siis onnistuneen. Uudessa strategiassa tavoitellaan asukasluvun maltillista kasvua, jossa avainasemassa on nuorten ja kunnassa työssäkäyvien sitoutuminen kuntaan.

Kunnan työllisyystilanne on ristiriitainen - kunnassa on runsaasti erityisesti teollisuuden työpaikkoja, mutta samaan aikaan myös

työttömyyttä. Työpaikat ovat enimmäkseen teollisuudessa, palvelualan yrityksistä ja työpaikkoja on vähän. Työpaikkaomavaraisuus on yli 100 %. Elinkeinoelämän monipuolistamisella lisätään työllistymisen mahdollisuuksia ja palvelutarjontaa. Palveluiden lisäämisellä on myös monitahoinen vaikutus viihtyvyyteen, hyvinvointiin ja yhteisöverojen tuottoon.

Pyhännän kunnalla on pitkäaikaista velkaa n. 2,5 miljoonaa euroa. Pienestä asukasmäärästä johtuen koulutuksen ja sosiaali- ja terveyspalvelujen suhteelliset kustannukset ovat korkeat. Maakuntauudistus tulee vaikuttamaan lähivuosina monella tavalla kuntien toimintaympäristöön. Siirtymävaiheessa kunnalle on etua, jos se pystyy ennen uudistusta kasvattamaan tulojaan (valtionosuudet, verotuotot ja mahdolliset muut tulonlähteet) tasauskasvatusta silmälläpitäen. Pienessä kunnassa tulonlähteitä on valitettavasti vähän.

Lähitulevaisuudessa kunnassa on investointipaineita erityisesti palveluyritysten infrastruktuurissa ja vuokra-asuntotuotannossa. Näiden hankkeiden suunnittelu ja rahoittaminen on toteutettava järkevästi, jotta kunnan taloudelliset vastuut eivät kasva liian suuriksi.

Kuntalaki ja kuntastrategia

Kuntalain 37 §:n mukaan jokaisen kunnan tulee hyväksyä kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteet.

Kuntalain mukaan kuntastrategiassa tulee määrittää/linjata/asettaa:

- pitkän aikavälin tavoitteet ainakin kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseen
- palvelujen järjestäminen ja tuottaminen
- kunnan tehtäviä koskeissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet
- omistajapolitiikka
- henkilöstöpolitiikka
- kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittämiseen

Nämä seikat tulevat katetuiksi jäljempänä esitetyissä strategisissa linjauksissa ja tarkemmin kunkin toimialan vuosisuunnittelun yhteydessä määrittelemissä toimenpiteissä.

Lähtökohdat

Toteutetun nykytila-analyysin perusteella lähtökohdat tulevalle strategiakaudelle ovat verrattain hyvät. Kunta on toteuttanut strategiaa päätöksenteossa, asettanut vuosittain konkreettisia strategisia tavoitteita toimialoittain ja myös seurannut tavoitteiden toteutumista. Useat strategiakauden tavoitteista ovat toteutuneet, toteutumassa, tai niitä voidaan arvioida vasta vuosien päästä. Toki haasteitakin on jäänyt.

Nykytila-analyysi on esitetty tarkemmin dokumentissa *Nykytila-analyysi ja aiemman strategian arviointi*. Keskeisimmät havainnot toimintaympäristön muutoksista olivat:

- Väestön koulutusaste kehittyi suotuisasti, väkimäärä ei enää laske.
- Vuokra-asuntojen tarjontaan liittyvät haasteet on suurin yksittäinen kehittämistä vaativa kohde.
- Työpaikat ja yritykset ovat edelleen enimmäkseen teollisuuden toimialoilla.
- Kunnan talous asettaa raameja tuleville investoinneille.
- Maakuntauudistuksen jälkeen kunnan rooli elinvoimaisuuden ja sivistyksen osalta korostuu.

SWOT

Analyysin perusteella kunta voi edelleen parantaa elinvoimaansa, hyvinvointiansa ja vetovoimaansa pureutumalla jatkossa tiettyihin seikkoihin entistä voimakkaammin. Taulukossa 1 on esitetty keskeisiä nykytila-analyysissä esiin nousseita seikkoja SWOT-analyysin mukaisesti jaoteltuna.

Taulukko 1. Tiivistetty SWOT-luokittelu.

<p>Vahvuudet</p> <p>Elinkeinoelämä: Teollisuusyritykset ovat kasvu-uralla.</p> <p>Luontoarvot kesä- ja pysyville asukkaille.</p> <p>Peruspalvelut: pienessä kunnassa jokainen asiakas tunnetaan.</p> <p>Turvallisuus.</p>	<p>Heikkoudet</p> <p>Elinkeinorakenne: suuri riippuvuus yksittäisistä työnantajista.</p> <p>Elinkeinorakenteen yksipuolisuus.</p> <p>Ei vetovoimaista kulttuuritapahtumaa.</p> <p>Julkisuuskuva tilastoissa: pieni kunta näyttäyty huonompana kuin se on.</p> <p>Riippuvuus muista kunnista tai seutukunnasta monien palveluiden järjestämisen osalta.</p>
<p>Mahdollisuudet</p> <p>Julkisuuskuva: kesä- ja lomapitäjän roolin korostaminen.</p> <p>Lähistöllä toteutettavien suurhankkeiden alihankintamahdollisuudet</p> <p>Yritysten rekrytoinnit (kunnan ulkopuolelta)</p> <p>Yrityskylä ja kasvava maine teollisuus- ja yrittäjämönteisenä kuntana.</p> <p>Maakuntauudistuksen myötä muodostuvissa erityisesti teollisuuteen ja yrittäjyyteen liittyvissä yhteistyöverkostoissa Pyhännällä olisi annettavaa.</p>	<p>Uhat</p> <p>Toisen asteen koulutuksen uudelleenjärjestelyt lähikunnissa.</p> <p>Korkojen mahdollinen nousu.</p> <p>Työntekijöiden saamisen vaikeutuminen yrityksiin => vaikutus vetovoimaan uusien yritysten silmissä.</p> <p>Tulevat kuntakentän uudistusten mahdolliset vaikutukset talouteen - velvoitteet ja kustannukset skaalautuvat mahdollisesti epätasa-arvoisesti.</p> <p>Jatkossa kolmannen sektorin ja yksityisten palveluntarjoajien roolien korostuminen kuntapalveluiden tuottajina.</p> <p>Inhimillisen ja henkilökohtaisen asiakaskohtaamisen katoaminen, kun sote siirtyy maakuntatasolle.</p>

Arvot

Pyhännän kunnan strategiaa ja päätöksentekoa ohjaavat kestävät, yhteiset arvot, joiden pohjalta kuntaa kehitetään tasapuolisesti, johdonmukaisesti ja yhteen hiileen puhalttaen. Arvot läpileikkaavat kaikki strategiassa linjatut toimenpiteet. Kuvassa 1 on lueteltu Pyhännän keskeiset arvot.

Kuva 1. Pyhännän strategiset arvot.

Visio

Visio rakennetaan Pyhännän vahvuuksiin nojautuen, niitä vahvistaen ja tulevaisuuteen katsoen.

Kunnan erityisiä vahvuuksia ovat:

- Teollisuus, työllisyys ja yrittäjäystävällisyys.
- Puhdas luonto.
- Sujuva päätöksenteko ja sopiva koko.

Visiota työstettäessä on tunnistettu seuraavat kehittämistavoitteet, jotka ohjaavat visiota ja siihen liittyviä toimenpiteitä.

- Asukasluvun järkevä kasvattaminen, erityisesti työpaikkaomavaraisuuden tasapainottaminen siten, että kunnassa työskentelevät myös asuisivat paikkakunnalla.
- palveluelinkeinon edistäminen ja monipuolistaminen.
- Asukkaiden hyvinvoinnin ja elämänlaadun edistäminen.

Pyhännän visio on:

Menestyvä Pyhäntä

elää ihmisistä, yrityksistä ja ympäristöstä.

Kunnan slogan on “Yrityskunta Pyhäntä”, jonka kanssa visio on linjassa. Pyhäntä ei ainoastaan selviydy, vaan myös menestyy. Tulevaisuuden kunnan pääasiallinen tehtävä on huolehtia

elinvoimaisuudesta. Kunta on aktiivinen ja viriili. Yritykset ovat Pyhännän vahvuus, mutta ihmiset tekevät kunnan. Ympäristö tarkoittaa paitsi ekologisuuutta, myös luontoa kaikkine virkistys- ja hyötytarkoituksineen, mukaanlukien rakennettu ympäristö.

Strategiset painopisteet ja toimenpiteet

Visioon tähdätään kolmella strategisella päätavoitteella, jotka ovat *vahva ja monipuolinen elinkeinoelämä, vastuullinen kasvu ja viihtyvyys ja hyvinvointi*.

Toimenpiteillä pyritään realisoimaan SWOT-analyysissä tunnistettuja mahdollisuuksia:

- Yritysten kasvu ja vienti
- Lähipalveluiden nousu, kuten luomuruuan ja lähiruoan suosion kasvu ja muiden lähellä tuotettujen palveluiden kysynnän kasvu
- Luonnonläheinen, etätyön mahdollistava maaseutumainen asuinympäristö

Lisäksi tähdätään riskien torjumiseen:

- Yritysten huonot suhdanteet
- Koulutetun työvoiman kaikkoaminen ja kuntaimagon huonontuminen
- Terveystarpeiden huoltopalvelujen keskittäminen, sote

- Kuntaliitokset, keskittäminen

Useimmat toimenpiteet ovat poikkileikkaavia ja vaikuttavat useaan strategiseen tavoitteeseen. Seuraavassa on lueteltu muutamia linjauksia toimenpiteiksi, joita voidaan toimialakohtaisesti konkretisoida ja täsmentää.

Suurten kehityshankkeiden osalta olisi esitettävä myös rahoitussuunnitelma.

Vahva ja monipuolinen elinkeinoelämä

Keskeinen tavoite on elinkeinopohjan laajentaminen. Uusien palveluyritysten perustamiseen kannustamalla voidaan samalla parantaa kunnan houkuttavuutta ja asukkaiden viihtyvyyttä. Nykyisten yritysten toimintaedellytyksistä huolehtiminen on otettava huomioon päätöksenteossa, sillä kunnan työllisyys ja kasvu rakentuvat vahvan yrittäjyyden varaan.

Yrityskulttuurin edistäminen ja yrittäjien näkyvyyden edistäminen

Elinkeinopalveluiden ja yritysneuvontapalvelujen taso on taattava. Uutena palveluna voidaan harkita esim. neuvontaa, jossa uudet yrittäjät saisivat 2-3 kertaa viikossa täsmäohjausta yrittäjyyden alkuvaiheessa.

Työllistymistä tukevien palveluiden kehittämistä on jatkettava. Esimerkiksi perheeseen työllistäminen muutamaksi kuukaudeksi tai itsensä työllistäminen yrittäjänä tulisi tehdä mahdollisimman helpoksi ja olisi syytä tutkia mahdollisuuksia, joilla tällaisia aloitteita voitaisiin tukea taloudellisesti.

Kunta julkaisee koosteen alueen yrityksistä kunnan www-sivuilla, jos sitä varten toimitetaan tarvittavat tiedot yritysten taholta.

Kunta tarjoaa yrityksille toimivan infrastruktuurin (vesi, jätehuolto, tiet). Tutkitaan myös mahdollisuuksia yritysten ja kunnan yhteistyöhön

työntekijöiden hankkimisessa ja sitouttamisessa kunnan pysyviksi asukkaiksi.

Paikallisen yrittäjyyden tukeminen suunnitelmallisella hankinnoilla ja kilpailutuksella

Uuden hankintalain myötä pienillä ja paikallisilla yrityksillä on aiempaa paremmat mahdollisuudet osallistua julkisiin kilpailutuksiin. Kunta pyrkii suunnittelemaan hankintansa siten, ettei esteitä paikallisten yritysten osallistumiselle kilpailutuksiin muodostu.

Yrittäjyyteen kannustaminen

Madaltaakseen yrittäjyyden kynnyistä kunta pyrkii omalta osaltaan varmistamaan yritysneuvontapalvelujen saatavuuden kunnassa, esimerkiksi osana seutukunnan yritysneuvontapalveluja.

Yrittäjyyspolun näkyväksi tekeminen esimerkiksi teemailtojen avulla ja yrittäjätapaamisten jatkaminen tuovat yrittäjyyttä esille.

Mikroyritysten tukemisen mahdollisuuksia on syytä tutkia.

Yritysten toimialojen monipuolistamiseksi tehdään yhteistyössä yritysasiamiehen kanssa kyselyjä alueen yrityksissä ja selvitetään, millaisille lisäpalveluille ja alihankinnalle nykyisillä yrityksillä on suurin tarve.

Pienyritysten toimintaympäristön kehittäminen

Infran rakentaminen kuntoon (kaavoitus) Kunnan osallistuminen liikekeskuksen tilojen ja mahdollisesti muiden kiinteistöjen hallintaan siten, että kunta voi tarjota pieniä kohtuuhintaisia liiketiloja palveluyrityksille.

Liikekeskuksen rakennuttaminen mahdollistaa kunnan keskeisen sijainnin hyödyntämisen paremmin kahden kantatien risteyksessä.

Tietoliikenneyhteyksien parantaminen

Toimivat tietoliikenneyhteydet ovat digitalisoituvassa maailmassa yrityksille tärkeitä. Tämä luo toimintaedellytyksiä ja jopa uusia liiketoimintamahdollisuuksia yrittäjille. Tietoliikenneyhteyksien parantaminen kohentaa myös kunnan asukkaiden viihtyvyyttä.

Vastuullinen kasvu

Vastuullisuudella tarkoitetaan kunnan asukasluvun kasvutavoitteen asettamista maltillisesti ja strategiassa määritellyjä arvoja noudattaen niin, että nykyisten ja uusien asukkaiden peruspalvelujen riittävä taso pystytään varmistamaan. Ympäristön huomioiminen on myös tärkeä osa vastuullisuutta.

Asunto- ja tonttitarjonnan kehittäminen

Vuokra-asuntojen tarjontaa lisätään ja laatua parannetaan. Kunta osallistuu aktiivisesti uusiin asunohankkeisiin. Tontteja kaavoitetaan tarpeen mukaan.

Aktiivinen asukashankinta

Pyhännältä pois muuttaneita olisi syytä kontaktoida ja muistuttaa, että entisessä kotipitäjässä on todennäköisesti hyvät työllistymismahdollisuudet ja edulliset asumiskulut. Lähiseutujen asukkaiden osalta asukashankinta on vaikeampaa, sillä silloin eteen tulee entisestä asunnosta eroon hankkiutuminen.

Uusiutuvan energian ja ekologisuuden suosiminen hankinnoissa

Kunnan hankinnoissa pyritään suosimaan uusiutuvaa energiaa, kierrätysmateriaaleja ja vähentämään muovin käyttöä.

Palveluiden hankkiminen omalta alueelta aina kun se on mahdollista vähentää tarpeettomien kuljetusten tarvetta.

Kunnan kiinteistöjen ja muiden omistusten suunnittelu ja organisointi.

Kuntatalous ja kunnan toimenkuva kokonaisuudessaan muuttuvat oleellisesti lähitulevaisuudessa mm. maakuntauudistuksen vuoksi. Jotteivat peruspalvelut vaarantuisi, on pohdittava tarkasti, mihin kunnan kannattaa käyttää taloudellisia resurssejaan ja mistä omistuksista sen olisi järkevää pyrkiä luopumaan.

Yhteistyön ja verkostojen hyödyntäminen palvelujen tuottamisessa

Yritysten olisi hyvä verkottua seudullisesti ja valtakunnallisesti. Yrityspalveluja, markkinointia jne. voidaan toteuttaa yhteistyössä. Kunta ei voi täyttää omilla resursseillaan kaikkia velvollisuuksiaan, vaan sen on pyrittävä yhteistyöhön lähialueiden ja seutukunnan kanssa.

Viihtyvyys ja hyvinvointi

Pyhätä on saanut peruspalvelut järjestettyä kunnan kokoon nähden hyvin. Tulevan strategiakauden tavoitteena on hyvän palvelutason edelleen kehittäminen. Palvelut on varmistettava kaikille ikäryhmille. Aiempien vuosien tapaan uusia harrastusmahdollisuuksia on kehitettävä aktiivisesti. Pyhännän olisi tärkeää omalta osaltaan edistää kunnan lähetyillä olevaa toisen asteen koulutusmahdollisuuksien tarjontaa ja sen saavutettavuutta. Laaja-alainen yhteistyö kolmannen sektorin kanssa on tarpeellista palvelutason parantamiseksi.

Koulutuksen saavutettavuus

Nuorten ja lapsiperheiden sitouttamiseksi paikkakunnalle on tarjottava hyvät peruspalvelut koulutuksessa, sekä varmistettava toisen asteen koulutuksen saavutettavuus.

Koulutuksen ja terveydenhuollon palvelutason on oltava hyvä. Koulutusyhteistyötä lähiseudun oppilaitosten kanssa on syytä selvittää. Koulutusmahdollisuuksien parantamisella on laaja-alainen vaikutus yritysten toimintaedellytyksiin ja asukkaiden viihtyvyyteen. Saavutettavissa oleva koulutustarjonta on myös kunnan kasvun edellytys.

Laadukkaat peruspalvelut, joita täydentää joukko yksityisiä palveluja

Liikekeskuksen rakentaminen mahdollistaa uusien palvelujen syntymistä. Kunnan on otettava jonkinlainen rooli liiketilojen vuokralaisena/eteenpäin vuokraajana, jotta pienille toimijoille tarjoutuu realistisia mahdollisuuksia asettua liiketiloihin.

Tie- ja tietoliikenneyhteyksien saattaminen ajan tasalle on tärkeää, myös etätyön ja kotona toimivien mikroyritysten mahdollistamiseksi.

Kolmas sektori palvelutuotannon kumppanina

Kolmannen sektorin laaja-alainen yhteistyö on keskeistä palveluiden tuottamisessa. Henkisen turvallisen ympäristön tarjoaminen, naapuriapu ja naapurihenki olisi myös saatava näkyväksi.

Yhdistysten toimintaedellytysten varmistaminen ja kehittäminen esimerkiksi tarjoamalla ilmaiset ilmoitukset kuntatiedotteessa. Kunnan 110-vuotisjuhlavuonna 2019 on hyvä tilaisuus huomioida yhdistysten toiminta.

Tutkitaan mahdollisuuksia palkata yhdistysten tueksi hankeasiamies, jonka tehtävänä on auttaa toimijoita rahoituksen hankkimisessa ja hankkeiden hallinnoinnissa. Toimi voi olla seudullinen.

Harrastusmahdollisuuksien monipuolisuus

Huolehditaan, että harrastusmahdollisuuksia on tarjolla. Harrastus- ja liikuntapaikkojen parempi markkinointi ja tiedottaminen. Onko ympäristöä rasittavien harrastusten keskittäminen mahdollista?

Matalan kynnyksen tukipalvelut peruspalveluihin (esim. työpajat, kokoontumiset) ovat tarpeen, näiden järjestämisessä voi olla mukana talkoolaisia tai kolmannen sektorin toimijoita. Pyhää yhdessä -teemaa jatketaan.

Palveluita, aiempaa monipuolisempaa kulttuuritarjontaa ja harrastuksia tarvitaan myös työikäisille.

Taajaman ilme ja julkisuuskuva

Keskustan kasvojenkohotus esimerkiksi kukkaistutuksin ja vuokra-asuntojen kunnan kohentaminen on tarpeen. Kunta pyrkii olemaan aiempaa aktiivisempi sosiaalisessa mediassa. "Vanhanaikaiseen" kuntamarkkinointiin, kuten esitteiden painamiseen, ei ryhdytä.

Kaavateiden talvikunnossapitoon kiinnitetään erityistä huomiota.

Yhteenveto

Kuvassa 2 on esitetty yhteenveto strategisista päätavoitteista ja niihin liittyvistä toimenpidelinjauksista. Toimialakohtaiset toimenpiteet täsmennetään erillisissä toimialakohtaisissa ohjelmissa.

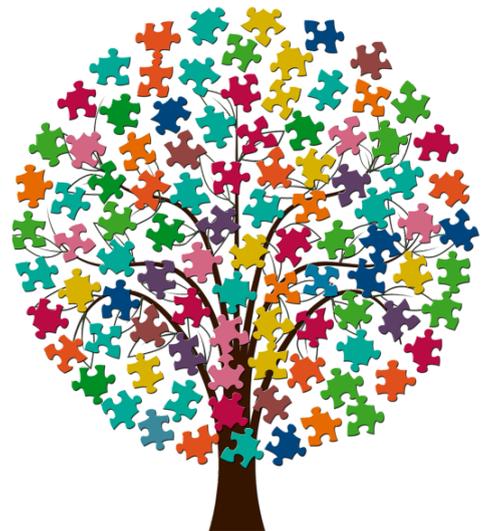

Kuva 2. Strategiset toimenpiteet.

Palvelujen järjestäminen

Valtuusto päättää palveluja tuottavien yksiköiden organisoinnista. Jos omilla resursseilla ei voida vastata

palvelutarpeeseen, palvelu voidaan hankkia muualta. Palvelutavoitteet määritellään vuosittain kunnan talousarviossa.

Peruspalvelut

Taulukossa 2 on esitetty kuntapalvelujen järjestämisvastuut. Toimialakohtainen palvelusuunnitelma ja toimenpideohjelma laaditaan vuosittain talousarvion yhteydessä.

Taulukko 2. Palveluiden järjestäminen.

Palvelu	Järjestäjä
Perusterveydenhuollon palvelut	Sosiaali- ja terveystoimi Helmi Osa palveluista hankitaan Haapaveden kaupungilta.
Pelastustoimi	Jokilaaksojen pelastuslaitos
Maaseutuhallinto	Hankitaan yhteistoiminta-alueelta, isäntäkuntana Siikalatva
Varhaiskasvatus ja perusopetus	Pyhännän kunta
Yleishallinnon palvelut (mm. kirjanpito ja tietotekniikka)	
Vapaa-aikatoimi (mm. kirjasto, nuorisotoimi ja liikuntatoimi)	Pyhännän kunta Kansalaisopistotoimintaa järjestää Jokihelmen opisto. Etsivä nuorisotyö hankitaan Kajaanin kaupungilta.
Vuokra-asuminen	Pyhännän kunta
Tekninen toimi, rakennusvalvonta ja kunnan kiinteistöjen hoito	Pyhännän kunta
Yhdyskuntatekniikka	Pyhännän kunta. Osa palveluista toteutetaan osakkuusyhtiöiden kautta.
Ympäristöpalvelut	Ympäristöpalvelut Helmi
Elinkeinopalvelut ja yritysneuvonta	Pyhännän kunta yhteistyössä Haapaveden-Siikalatvan seutukunnan kanssa.
Sosiaalihuollon palvelut	Pyhännän kunta

Strategian toteutus ja seuranta

Kuntastrategia ohjaa valtuuston päätöksentekoa. Valtuusto tuo omilla toimillaan konkretiaa strategian asettamiin päämääriin ja tavoitteisiin.

Strategia tuodaan valtuuston käsittelyyn marraskuussa 2017. Tiivistetty esitys hyväksytystä strategiasta julkaistaan kunnan verkkosivuilla ja tiedotetaan viranhaltijoille. Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sitoutuminen yhteiseen strategiaan on keskeistä strategisten tavoitteiden saavuttamisessa.

Strategiaan kirjatut arvot ja tavoitteet on otettava huomioon kaikessa päätöksenteossa. Toimialakohtaisilla linjauksilla ja erillisillä strategioilla voidaan tarkentaa kuntastrategiaa. Strategiassa määritellyt arvot ja visio ohjaavat toimialojen toimintasuunnitelmien ja talousarvioiden laatimista.

Strategian toteutumista seurataan ja arvioidaan vuositasolla. Tarpeen mukaan strategiaa sekä siinä määriteltyjä toimenpiteitä ja tavoitteita voidaan uudelleenarvioida ja päivittää kesken strategiakauden.

Uusia hankkeita käynnistettäessä tulee suorittaa niiden strateginen asemointi. Strategia on työkalu resurssien suuntaamisessa ja hankkeiden valinnassa.

Mittarit

Arvioinnin ja seurannan tehtävänä on valvoa kunnan strategisten päämäärien toteutumista. Seurannan ja arvioinnin perustehtävinä on kertoa organisaation onnistuminen tehtäviensä hoitamisessa ja järjestämisessä ja toiminnan strategianmukaisuudessa. Se on siten perusta korjaavalle päätöksenteolle ja uudelleen suuntaamiselle.

Yhteen mittariin voivat vaikuttaa useat toimenpiteet, ja tämä on otettava huomioon toimenpiteiden onnistuneisuutta ja vaikuttavuutta arvioitaessa. Lisäksi toimenpiteiden vaikutukset näkyvät usein vasta viiveellä, joten on tärkeää keskittyä pidemmän aikavälin trendien arvioimiseen toimenpiteen/toimenpiteiden onnistumisen arvioimiseksi.

Taulukossa 3 on esitelty strategiaan päätavoitteisiin liittyvät mittarit, joita arvioidaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä.

Taulukko 3. Strategiset mittarit.

Vahva ja monipuolinen elinkeinoelämä		
Mittari/indikaattori	Tavoite	Kuvaus
Yritysten lukumäärä eri toimialoilla	Vuosittain kasvava vuoden 2017 tasosta alkaen.	Toimialakohtainen tarkastelu ilmentää sekä yritysten monipuolisuutta että yleistä vireyttä.
Työllisyysaste ja työpaikkaomavaraisuus	Korkea työllisyysaste ja n. 100 % työpaikkaomavaraisuus.	Tavoitellaan mahdollisimman monen kunnassa työskentelevän myös asuvan kunnassa.

Vastuullinen kasvu		
Mittari/indikaattori	Tavoite	Kuvaus
Asukasmäärä	Kasvava trendi (pitkällä aikavälillä tarkasteltuna).	Realistinen tavoite on 1 - 2 % prosentoinen vuotuinen kasvu.
Asunotilanne, ml. <ul style="list-style-type: none"> • vuokra-asuntojen käyttöaste, • asuntojonon tilanne, • asuntojen kunto 	Arvioidaan kokonaisuutena toimintakertomuksen yhteydessä vuosittain.	Asuntojen lukumäärän sijasta varmistetaan asumisen laatu ja tarjonnan riittävyys erilaisiin tarpeisiin.
Asukkaiden koulutusasteen kehitys	Kasvava trendi (pitkällä aikavälillä tarkasteltuna)	Toisen asteen ja korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus väestöstä.
Väestön ikärakenne	Ikärakenteen muutostrendin kääntäminen	Työssäkäyvän väestön ja nuorten suhteellisen osuuden kasvattaminen
Viihtyisyys ja hyvinvointi		
Mittari/indikaattori	Tavoite	Kuvaus
Asukastyytyväisyyskyselyn tulokset	Korkea tyytyväisyysaste kunnan asukkaiden keskuudessa.	Toteutetaan esim. valtuustokauden puolivälin jälkeen.
Hyvinvointikertomuksen indikaattorit soveltuvin osin	Vähintään seudullisesti vertailukelpoiset tulokset.	Mm. kotona asuvien määrä yli 75 vuotiaista, sosiaalipalvelujen saatavuus.
Peruspalvelujen taso	Peruspalvelujen saatavuuden ja laadun on pysyttävä vähintään nykyisellä tasolla.	Asiakastyytyväisyyskyselystä saatavat tiedot palvelujen saatavuudesta ja laadusta.

Toimialakohtaiset mittarit määritellään vuosittain talousarvion yhteydessä. Talousarviossa on esitettävä toimenpiteisiin liittyen toiminnalliset tavoitteet, budjetti ja todentamisen mittari, joka arvioidaan seuraavan tilinpäätöksen yhteydessä.

Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

Kuntalaiset ovat osallistuneet aktiivisesti kuntastrategian laatimiseen ja strategiaprosessin aikana on erilaisin kyselyin kerätty merkittävä määrä strategiakauden aikana käytettävissä olevaa palautetta kunnan toimintaan liittyen.

Kuntalaisilla on mahdollisuus tehdä kuntalaisaloitteita. Tarpeen mukaan kuntalaisille voidaan järjestää keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia ennen päätöksentekoa.

Pyhännällä toimii kuntalain mukaisesti kunnanhallituksen nimeämä vanhus- ja vammaisneuvosto sekä nuorisovaltuusto.

Tiedottaminen tapahtuu kuukausittain julkaistavan kuntalaistiedotteen, kunnan verkkosivujen ja tapauskohtaisesti valittujen tiedotuskanavien kautta. Palvelutytytyväisyyskyselyillä voidaan kerätä kuntalaisilta palautetta kuntapalveluihin liittyen. Vuorovaikutteisuutta pyritään mahdollisuuksien mukaan lisäämään digitaalisten viestintäkanavien avulla.

Tarkentavat ohjelmat

Strategisia toimenpiteitä tarkennetaan toimialakohtaisilla ohjelmilla, jotka laaditaan seuraavilta hallintoaloilta.

- Perusturva
- Tekninen toimi

- Opetus ja varhaiskasvatus
- Yrittäjyys ja elinkeino
- Vapaa-aikatoimi
- Hallinto ja henkilöstö

